

Wrocław - Przedmieście Oławskie

Zdrowo nad rzeką

2/D/22

Na mapie zaznaczono różne miejsca stanowiące punkty kontrolne (PK). Potwierdzenie przebycia trasy polega na odpowiedzi na pytanie do każdego PK. Odpowiedzi należy dostarczyć do organizatora.

Długość trasy: 850 m
Do potwierdzenia: 28 PK

Bonifratrzy przybyli do Wrocławia 1 listopada 1711 r. w liczbie trzech zakonników – pierwszego przeora wrocławskiego klasztoru Klemensa Mentzla i towarzyszących mu dwóch nieznanymi z imienia i nazwiska braci. Starania o sprowadzenie przedstawicieli tego znanego z opieki nad chorymi zakonu do miasta czynione były już wcześniej, bo od roku 1682. Ostatecznie sprowadzenie zakonników było możliwe dzięki darowiźnie Ludwika Cocx von Onssel, radcy kamery cesarskiej we Wrocławiu. Przekazał on bonifratrom teren pod budowę klasztoru ze szpitalem i kościoła, u zbiegu dzisiejszych ulic Traugutta i Pułaskiego. Akt darowizny został ostatecznie zatwierdzony w dniu 5 sierpnia 1710 r. przez cesarza Józefa I. Rozpoczęcie budowy klasztoru, a zarazem świątyni było możliwe po zebraniu niezbędnych funduszy, pochodzących z darowizny i jałmużny. W międzyczasie, w roku 1712 bonifratrzy rozpoczęli swoją działalność we Wrocławiu, opiekując się chorymi.

W połowie XIX w. Wrocław dysponował, oprócz wielkiego kompleksu Szpitala Wszystkich Świętych (dawny Wojewódzki Szpital im. J. Babińskiego mieszczący się przy pl. Jana Pawła II) jedynie szeregiem małych szpitali, zarządzanych na ogół przez katolickie zakony. W 1849 r. w ramach tzw. misji wewnętrznej, z inicjatywą założenia szpitala prowadzącego bezpłatną opiekę nad chorymi różnych wyznań wystąpiły ewangelickie diakonisy. W tym celu dokonano zakupu działki przy obecnej ul. Romualda Traugutta 112. Stała się ona zaczątkiem półtorahektarowego kompleksu szpitalnego we Wrocławiu - Szpitala "Bethanien". W latach 1852-1913 wybudowano tu łącznie 10 gmachów, które do dziś są świadectwem rozwoju zarówno opieki medycznej, jak i koncepcji architektonicznej budynków szpitalnych

Po 1945 r. niektóre obiekty szpitala zostały rozebrane lub częściowo przebudowane wraz ze znaczną modernizacją wewnątrz, ale do 2018 r. obiekt działał jako szpital im. T. Marciniaka. Z historycznego punktu widzenia najlepiej zachowany jest najmłodszy budynek "A". Najstarszy, obecnie całkowicie przebudowany, segment szpitala, znajduje się w południowo-zachodnim narożniku. Powstał on w wyniku adaptacji karczm "Pod austriackim cesarzem".

Budowa trasy: Joanna Puternicka
wersja 1.0, aktualność: styczeń 2022
źródło danych do mapy: BDOT10K

Źródło: Wikipedia

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/D/22)

PK 1	Tympanon przedstawiający Przypowieść o Miłosiernym Samarytaninie. Powstał w roku 1864 w momencie rozbudowy kościoła znajdującego się obok.
	Co znajduje się na szczycie dachu nad tympanonem?
PK 2	Apteka Bonifratrów. Prawdopodobnie apteka jest starsza od „Apteki pod Słońcem”. Z oryginalnej zabudowy drewnianej, która przetrwała wojnę i zachowała się długo po niej, niestety nic już nie zostało.
	Jaki rok znajduje się na tablicy nad wejściem?
PK 3	Pomnik Św. Jana Bożego – założyciela zakonu Bonifratrów.
	Czym patronem jest?
PK 4	Kościół Św. Trójcy. Świątynia jest wybudowana w stylu późnobarokowym, z cegły i otynkowana, orientowana. Bryłę kościoła tworzy trójjprzęsłowa nawa, w której jedno przęsło zajmuje empora organowa, dwuprzęsłowe, zamknięte półkoliście prezbiterium, wtopiona w fasadę zachodnią pięciokondygnacyjna wieża oraz przylegające do nawy dwa rzędy kaplic kryte wspólnym dachem i niższe od nawy, od strony południowej umieszczono trzy kaplice a od północnej cztery. Nawa i prezbiterium kryte są sklepieniami kolebkowymi na gurtach z plafonami, kaplice boczne natomiast sklepieniami żaglastymi. Układ pomieszczeń kościoła zaliczany jest do rozwiązań emporowo-bazylikowych. Kościół połączony jest z budynkiem klasztoru południowo-wschodnim narożnikiem.
	Ile postaci znajduje się na płaskorzeźbie nad wejściem do kościoła?
PK 5	Klasztor Bonifratrów - tabliczka „obiekt zabytkowy”.
	Co jest surowo wzbronione?
PK 6	Krzyż przydrożny.
	Jaki rok widnieje na postumencie krzyża?
PK 7	Kościół Św. Łazarza - gotycki murowany kościół zbudowany przez Zakon Rycerzy i Szpitalników świętego Łazarza z Jerozolimy w II połowie XIV wieku (na miejscu budowli wymienianej już w 1260 jako kościół szpitalny) przy drodze prowadzącej ze średniowiecznego Wrocławia na południowy wschód – do Oławy. W chwili powstania kościół znajdował się za Bramą Oławską, w pobliżu osiedla walońskich tkaczy; obecnie kościół i poszpitalny budynek znajdują się w granicach miasta. Kościół jest niewielki: jego jednonawowe wnętrze ma długość 12,7 a szerokość 7,9 metra. We wnętrzu kościoła zachowały się do dziś: czternastowieczny gotycki wspornik sklepienny z piaskowca, piętnastowieczny gotycki portal z piaskowca, dwa malowane skrzydła ołtarzowe z II połowy XV wieku oraz barokowa, wykuta w piaskowcu rzeźba Matki Boskiej z roku 1727.
	Jaki numer widnieje na tabliczce na kościele?
PK 8	Zakład opiekuńczo-leczniczy zgromadzenia Sióstr Albertynek. W średniowieczu znajdowało się tutaj leprozorium dla mężczyzn. Na początku XV szpital Św. Łazarza wieki prócz trędowatych zaczęto przyjmować pod opiekę Szpitalników świętego Łazarza także innych chorych, choć trędowaci byli tu pacjentami jeszcze w 1540, kiedy wspomniano o nich w kolejnych zachowanych archiwaliach. Na początku XIX wieku szpital przekształcono w dom starców, a po dalszych stu latach, przed I wojną światową rozważano projekt wyburzenia szpitala, jednak zamiar ten porzucono.
	Dokończ cytata: „Być dobrym...”
PK 9	Zakład opiekuńczo-leczniczy Zgromadzenia Sióstr Albertynek.
	Jaki napis widnieje wokół postaci Świętego, który znajduje się nad wejściem?
PK 10	Kamienica z bramą z XIX wieku.
	Jaki rok widnieje nad wejściem do kamienicy?

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/D/22)

PK 11	Kamienica zabytkowa po rewitalizacji.
	Ile krzyży prawosławnych znajduje się w ornamencie nad wejściem?
PK 12	Mural projektu Kosmostumostów. Autor projektu to Łukasz Rostkowski (znany jako raper L.U.C.). Projekt jest hołdem i wyrazem wdzięczności dla Wrocławia i jego mieszkańców. Jego celem jest przekroczenie i wymieszanie różnych gatunków sztuki. „Kosmostumostów” ma także motywować odbiorców do poszukiwania swojego powołania, predyspozycji i pasji.
	Ile talerzy satelitarnych znajduje się na ścianie z murem?
PK 13	Kamienica, na której tyłach na początku XX wieku istniała wytwórnia rolek Martin Kimbel. Funkcjonowała tu też od 1923 fabryka kapeluszy słomianych i filcowych.
	Ile balkonów posiada kamienica?
PK 14	Nietypowy znak zakazu.
	Jaki znak zakazu znajduje się w tym miejscu?
PK 15	Odnowiona kamienica z licznymi ozdobnymi detalami. Kamienica przetrwała II wojnę światową.
	Jaki rok widnieje w herbie nad wejściem?
PK 16	Kamienica, w której znajdowała się restauracja Carla Schirdewana - właściciela wytwórni wódek.
	Ile ornamentów kwiatowych znajduje się między oknami I i II piętra?
PK 17	Dawna wytwórnia wódek i likierów Carla Schirdewana - została wzniesiona według projektu wykonanego w 1865 roku, autorstwa wrocławskiego mistrza murarskiego B. Steckla. Sam budynek, w którym produkowano trunki miał kształt litery C i znajdował się w podwórzu Restauracji. Wrocławska fabryka produkowała bardzo znane w całym Niemczech likiery o nazwach Rettib, Mondura oraz Kumbucca. Obecnie kompleks mocno zaniedbany.
	Ile głów koni znajduje się wokół postaci?
PK 18	Jedno z zabudowań przedwojennej wytwórni wódek z zachowanym zdobieniem metalowym.
	Co nowoczesnego znajduje się obok zdobienia?
PK 19	Wieża z zegarem na terenie wytwórni wódek.
	Jaką liczbę wskazuje zachowana godzinowa wskazówka starego zegara?
PK 20	Tablica infopoetycka „Co robić” na ruinie kościoła ewangelickiego (Kościoła Chrystusowego). Zbudowano go ok. 1853. Był jednonawowy, z prezbiterium. Mieścił się na piętrze budynku przy Żabiej Ścieżce. Był częścią ogromnego kompleksu ewangelickiego szpitala "Bethanien". Nie posiadał wieży. Rozbudowany poprzez dobudowanie prezbiterium ok. 1870. W latach 1810-1910 katolicki. Spalony w 1915 i od razu rozbudowany. Po I wojnie zawieszono sygnaturkę. Po II wojnie światowej opuszczony popadał w ruinę. W 1991 zawalił się dach nad nawą.
	Co przenieść?
PK 21	Dawny szpital Bethanien. W budynku zaznaczonym jeszcze kilka lat temu znajdowała się stacja pogotowia ratunkowego.
	Ile kolumn podpira zadaszenie przed wejściem do budynku?
PK 22	Kacze smaczki - karmnik dla kaczek i łabędzi.
	Jakie ziarna lubią?

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/D/22)

PK 23	Przystań kajakowa z pomostem, przy którym znajduje się tablica z regulaminem. Wrocław posiada wiele takich przystani, które pozwalają zwiedzać kajakiem miasto.
	Jakie wymiary maksymalne łodzi są dopuszczone?
PK 24	Luneta do obserwacji ptaków wodnych.
	Co jest w logo producenta lunety?
PK 25	Śluza Małgorzata.
	Jaki znak znajduje się na jazie?
PK 26	Przepompownia Małgorzata z maszynownią. Kiedyś w tym miejscu stał młyn.
	Jaki numer znajduje się na żółtym tle?
PK 27	Tablicą z mapą okolicznych kanałów i rzek na Promenadzie Oławskiej.
	Jaka jest polska nazwa ryby <i>scardinius erythrophthalmus</i> ?
PK 28	Mostek na Oławie w ciągu Żabiej Ścieżki.
	Na jaki kolor są pomalowane krawężniki na mostku?

(zdjęcie wykonane podczas tworzenia trasy w styczniu 2021)

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: pocza@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej TRInO.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/>.